Siggaboda

Figur 9 Intaget till kraftverket Siggaboda.

Historik och kulturmiljö

På platsen har det legat en såg sedan senast 1675. Historiken har inte klarlagts, men kvarnen äger bestånd fram under 1800-talet och förses okänt år med turbindrift. Sannolikt i början av 1900-talet. År 1960 brinner sågen ned, men återuppbyggs. Sågdriften lades ned efter ca tio år. Sedan användes inte anläggningen i någon nämnvärd omfattning förrän omkring 1990 då den delvis byggdes om för att producera el. Elproduktionen är fortfarande i drift. Turbinen klarade branden, så denna finns kvar, byggnadens grund är också av äldre datum. I övrigt är anläggningen till stora delar från 1960. Platsen som helhet har bedömts ha ett *kulturhistoriskt värde.*[10]

Siggamåla Skvaltkvarn är en kvarn med högt kulturhistoriskt värde som ligger ca 2 km nedströms vattenkraftverket Siggaboda. Anläggningen ägs och drivs av Almundsryds Hembygdsförening som visar besökare hur man historiskt har malt säd i kvarnar med hjälp av vattenkraft.

Nuvarande anläggning

Idag ligger på platsen en långsmal, rödfärgad sågbyggnad som bedriver elproduktion till försäljning. Anläggningen är ett strömkraftverk med en

[10] Lindblom, C. Ramström, A-C (2032) *Vattenanknutna kulturmiljöer vid Skräbeån i Kronobergs län Del 3-Skräbeån.*

Francisturbin som har total installerad effekt om 11 kW, slukförmågan är 0,9 m^3/s och fallhöjden är ca 3,5 m. Medelproduktionen per år är 42 MWh.

Siggamåla Skvaltkvarn påverkas av vattenkraftverkets vattenreglering genom att när vatten tappas från kraftverket kommer det till skvaltkvarnen ca 2 h senare som har en mindre uppsamlingsdamm innan sitt naturliga fall. Siggamåla Skvaltkvarn är därför beroende av vattenregleringen om sker i Siggaboda damm.

Tillstånd och gällande villkor

Det har inte kommit till länsstyrelsens kännedom att det finnas något tillstånd eller andra handlingar som styrker rättigheter som till exempel urminnes hävd. Historiskt har platsen använts för industriell verksamhet men stora delar av den nuvarande anläggningen är från 1960-talet, därför är det sannolikt att anläggningen och dess påverkan på vattenföring med mera inte har prövats i domstol. Länsstyrelsen rekommenderar därför att verksamhetsutövaren ansöker om tillstånd.

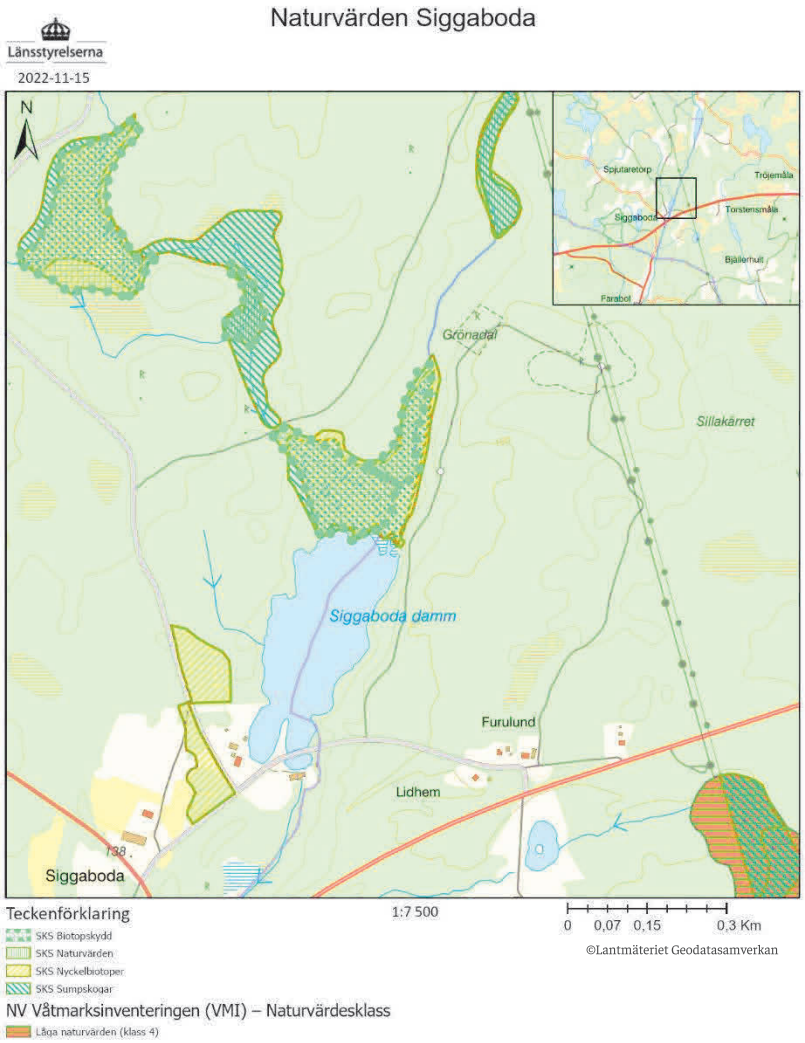
Naturvärden

I Siggaboda återfinns en av Skogsstyrelsen utpekad nyckelbiotop precis norr om Siggaboda damm samt ytterligare en nyckelbiotop nordväst om dammen, längs Farabolsån. Tre sumpskogsobjekt är identifierade, delvis sammanfallande med nyckelbiotoperna. Dessa är skyddade som biotopskyddsområden: alkärr (SK 636–2002) och äldre naturskogsartad skog (SK 251–1996 och SK 637–2002)[6]. Alkärret har hög och jämn luftfuktighet samt stora hydrologiska värden. Trädskiktet domineras av al och björk och här finns tämligen rikligt med död ved. Den lövrika barrnaturskogen, också med hög och jämn luftfuktighet, ligger i anslutning till Siggabodaån och Farabolsån och har stora hydrologiska värden. Gran, al och björk dominerar trädskiktet. Här finns rikligt med död lövved, socklar på alträd, mossklädda block, samt gammal och senvuxen gran.[11]

Flodpärlmussla (typisk art 3260) förekommer både upp- och nedströms Siggaboda damm. Bäcknejonöga och öring (typiska arter 3260) är inventerade strax uppströms dammen, både i Siggabodaån och Farabolsån. Flodkräfta (rödlistad) är enligt elfiskeregistret funnen ett flertal tillfällen en knapp kilometer norr om Siggaboda damm, men signalkräfta finns i Farabolsån, uppströms Siggaboda damm. Majbräken, typisk art i svämlövskog (91E0), växer söder om dammen. Mindre hackspett och

[11] Skogens pärlor - Skogsstyrelsen. Uttag januari 2023.

stjärtmes, båda typiska arter i svämlövskog (91E0), är observerade i området norr om Siggaboda damm.[4]

Figur 10 Naturvärden i anslutning till anläggningen i Siggaboda, Kronobergs län.

Fiskfauna och vandringsmöjligheter

Siggaboda utgör idag ett definitivt vandringshinder för starksimmande arter. Det finns inget underlag som visar att Siggaboda utgjort ett naturligt vandringshinder i referensförhållandet, varken för stark – eller svagsimmande arter. Det finns idag ingen faunapassage för uppströms- eller nedströmsvandring. Ett fingaller med brant lutning finns installerat för att förhindra fisk från att ta sig in i turbinintaget, dock utan avledare.

Siggaboda är det åttonde vandringshindret sett från mynningen i Holjeån. De flesta av dessa är definitiva för starksimmande arter medan ett fåtal är partiella. På sträckan förekommer det även naturliga vandringshinder men de bedöms vara partiella för både stark- och svagsimmande arter. I referensförhållandet innebär det att det funnits goda vandringsmöjligheter

för fisk ända från havet upp till minst Siggaboda även om det skett en viss selektion vid de naturliga vandringshindrena.

Både uppströms och nedströms Siggaboda har det gjorts elprovfisken. Uppströms vid Siggaboda damm har det gjorts flertalet elprovfisken vid tre olika lokaler. Två av de i Farabolsån och den andra i Siggabodaån. Det har elfiskats kontinuerligt i detta område sedan 1988 vilket innebär att vi har relativt goda tidsserier av fiskdata på denna lokal. Arterna som har påträffats vid elprovfisket är abborre, bäcknejonöga, gädda, mört och öring. Öringtätheterna har tidigare varit relativt goda vid lokalen med tätheter upp till 60 öring individer per 100 m^2. De har dock minskat de senaste åren eller helt uteblivit vid de senaste sju årens elprovfisken. Anledningen till denna minskning är oklar. Även nedström Siggaboda har det bedrivits elprovfisken, dessa bidrar dock inte i någon större utsträckning med dataunderlag. Dels för att de är från tidigast 1995 dels att inga övriga fiskarter påträffats vid de elprovfiskena.

Övriga uppgifter

Dammen omges av ett bostadshus och en väg korsar dammen.

SE- 371 86 Karlskrona
Telefon: 010-224 00 00
E-post: blekinge@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/blekinge

Rapporter Länsstyrelsen Blekinge län ISSN 1651–8527